

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Son iki hafta içinde Türkiye'den Avrupa Birliği ülkelerine gönderilen 31 parti gıda ürününün, "zehirli ve kanserojen madde tespiti" gerekçesiyle iade edildiği, bazılarının piyasadan toplatılarak imha edildiği, bunların 21'inin kuru incir olduğu basına ve AB'nin gıda bildirim sistemine yansımıştır.

Polonya, Bulgaristan, Fransa, Almanya, Hollanda, Avusturya, Slovenya, Yunanistan, İrlanda gibi ülkelere; kuru incir, organik kuru incir, kuru dut, kuru üzüm, yaş üzüm, ayçiçeği çekirdeği, çiğ fındık, şekerleme, konserve biber, salatalık ve alabalık gibi ürünlerde; izin verilen limitlerin katbekat üzerinde **Aflatoksin B1 ve toplam aflatoksin, Okratoksin A, çeşitli pestisitler (ör. asetamiprid, fosthiazate)**, yasaklı gıda katkı maddesi **titanyum dioksit (E171)**, **Listeria monocytogenes, Salmonella** ve **yabancı cisim (cam parçaları)** tespit edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığı 7 Ocak 2025 tarihli yönetmelik değişikliğiyle pestisit limitlerinde AB standardına uyum sağlayacağını ve üç aylık bir geçiş sürecinin ardından AB normlarının geçerli olacağını açıklamıştır. Aynı düzenlemede, yürürlük tarihinden önceki mevzuata uygun üretilen gıdaların ise "raf ömrü boyunca piyasada bulunabileceği" belirtilmiştir. Buna karşın, Avrupa'dan gelen gıda bildirimlerinin ardı arkası kesilmemekte; Türkiye menşeli ürünler sıklıkla "tehlikeli" veya "potansiyel risk" koduyla geri çevrilmektedir.

Bu durum, hem ihracatçı ülke olarak Türkiye'nin itibarı hem de iç piyasadaki tüketicilerin maruz kaldığı gıda riskleri açısından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın kayıtlarına göre;

a) 2015–2024 yılları arasında ve 2025 yılının bugüne kadarki döneminde, Türkiye'den AB ülkelerine ihraç edilen gıda ürünleri hakkında AB Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) üzerinden kaç adet bildirim yapılmıştır?

- b) Bu bildirimlerin yılı, bildirimi yapan ülke, ürün türü (kuru incir, organik kuru incir, kuru dut, kuru üzüm, yaş üzüm, kayısı, ayçiçeği çekirdeği, fındık, biber, salatalık, alabalık, şekerleme vb.) ve tespit edilen risk tipi (aflatoksin B1, toplam aflatoksin, Okratoksin A, pestisit türü, mikrobiyolojik risk, yabancı cisim vb.) bazında dağılımı nedir? (Tablo halinde yıl yıl açıklanması)
2. Son iki haftalık dönemde Avrupa'ya ihraç edilip geri gönderildiği belirtilen **31 parti ürün** için:
- a) Her bir partiye ilişkin ürün türü, gönderildiği ülke, tespit edilen kimyasal ya da mikrobiyolojik risk, izin verilen limit ile tespit edilen seviye arasındaki katsayı farkı nedir?
- b) Bu partilerin üretici firmaları, ihracatçıları ve üretim tesisleri hangileridir? Bu tesislerin il ve ilçe bazında dağılımı nedir?
- c) Bu ürünlerin tamamı imha mı edilmiştir, yoksa herhangi bir şekilde iç piyasaya yönlendirilmiş ürün olmuş mudur?
3. 7 Ocak 2025 tarihli pestisit limitleri yönetmeliği sonrası;
- a) Geçiş süreci de dâhil edildiğinde, 2025 yılı içerisinde kaç adet gıda partisi AB sınırlarında limit üstü pestisit tespiti nedeniyle "tehlikeli" veya "potansiyel risk" koduyla reddedilmiştir?
- b) Bu partilerin kaç pestisit, kaç mikotoksin (aflatoksin, Okratoksin A vb.), kaç mikrobiyolojik risk (Listeria, Salmonella vb.), kaç yabancı cisim ve kaç yasaklı katkı maddesi kaynaklı reddedilmiştir?
4. 7 Ocak 2025 tarihli yönetmelik öncesi mevzuata uygun üretilmiş gıdaların "raf ömrü boyunca piyasada kalabileceği" hükmü çerçevesinde:
- a) Hâlen raflarda bulunan ve önceki limitlere göre üretilmiş ürünlerin sayısı ve toplam hacmi hakkında Bakanlığınızda bir envanter veya tahmin çalışması var mıdır?
- b) Bu ürünlerin aflatoksin, Okratoksin A, pestisit düzeyleri bakımından AB standartlarının üzerinde olup olmadığını tespit etmeye dönük özel bir tarama programı yürütülmekte midir?
5. 2015–2025 döneminde;
- a) Kuru incir, üzüm, dut, kayısı, fındık, ayçiçeği çekirdeği gibi kuru meyve ve yağlı tohum ürünlerinde Bakanlığınızca yapılan resmi kontroller kapsamında kaç numune alınmış, bunların kaçında limit üstü **Aflatoksin B1, toplam aflatoksin ve Okratoksin A** tespit edilmiştir?
- b) Bu numunelerden limit üstü tespit edilenlerin iç piyasaya sunulmadan önce imha edilme oranı nedir? (Yıllara göre sayısal ve yüzdesel dağılımın tablo halinde açıklanması)
6. Aynı dönemde;

37455

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli Milletvekili

- a) Aşağıdakiler de dâhil olmak üzere pestisit kalıntıları için (örneğin asetamiprid, fosthiazate ve diğerleri) kaç gıda numunesi analiz edilmiştir?
- b) Kaç numunede MRL (maksimum kalıntı limiti) aşımı tespit edilmiştir?
- c) Ürün bazında (sebze, meyve, tahıl, kuruyemiş vb.) ve il bazında MRL aşım oranları nedir?
7. Aflatoksin ve Okratoksin A gibi mikotoksinler açısından en riskli ürün grubu olan **kuru incir** özelinde;
- a) Üretim, kurutma, depolama ve ihracat süreçlerinde mikotoksin oluşumunu engellemek için Bakanlığınızın zorunlu kıldığı iyi tarım uygulamaları ve hijyen standartları nelerdir?
- b) Bu standartlara uymadığı tespit edilen üretici ve ihracatçı firmalara son 10 yılda kaç kez idari para cezası, faaliyet durdurma, ihracat yasağı veya ruhsat iptali uygulanmıştır?
8. AB tarafından “yasaklı katkı maddesi” kapsamında değerlendirilen **titanyum dioksit (E171)** için:
- a) Türkiye’de 1 Nisan 2024’ten itibaren gıdalarda kullanımının yasaklandığı dikkate alındığında, bu tarihten sonra Bakanlığınız resmi kontrollerinde titanyum dioksit içeren kaç ürün tespit edilmiştir?
- b) Bu ürünlerin türleri, markaları ve tespit edilen miktarları nelerdir?
- c) Bu ürünler için uygulanan yaptırımlar (piyasadan toplatma, imha, idari para cezası vb.) nelerdir?
9. İhracat ürünlerinde tekrar eden ve artan bu bildirimler nedeniyle;
- a) Türkiye menşeli kuru incir, kuru üzüm, fındık, kayısı, biber, balık vb. ürünler için AB tarafından uygulanan “sıklaştırılmış kontrol” veya “yüzde yüz kontrol” gibi ek tedbirler var mıdır?
- b) Varsa, bu tedbirlerin ihracat hacmi ve maliyetler üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
10. Tarım işçileri, üreticiler ve kırsal alanlarda çalışanlar açısından pestisit maruziyetine yönelik;
- a) Bakanlığınızın, işçilerin eğitimine, kişisel koruyucu ekipmana erişimine ve pestisit kullanımı sırasında maruziyeti azaltmaya dönük yürüttüğü programlar nelerdir?
- b) Pestisit maruziyetinin sağlık etkilerine ilişkin Bakanlığınızın Sağlık Bakanlığı ile ortak yürüttüğü herhangi bir izleme ya da araştırma projesi bulunmakta mıdır?